

Handläggare: Peter Alexanderson
Telefon: 508 33 714

Till
Utbildningsnämnden 2008-06-12

Yttrande om stadsrevisionens årsrapport 2007

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar följande.

1. Förvaltningens tjänsteutlåtande godkänns och överlämnas till stadsrevisionen som yttrande över årsrapport 2007
2. Beslutet justeras omedelbart

Thomas Persson
Direktör

Johanna Engman
Avdelningschef

Sammanfattning

I ärendet yttrar sig utbildningsnämnden över stadsrevisionens årsrapport 2007. Revisorerna har granskat utbildningsnämndens verksamhet 2007, nämndens verksamhet och ekonomi, nämndens styrning, uppföljning och kontroll samt nämndens bokslut och räkenskaper.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom ekonomi- och lokalavdelningen, förvaltningens avdelningar har inkommit med synpunkter som berör respektive avdelnings verksamhet.

Bakgrund

Revisorerna har granskat utbildningsnämndens verksamhet under 2007. Revisorerna emotser utbildningsnämndens yrkande senast 2008-06-30.

Utbildningsnämndens verksamhet har bedömts utifrån tre områden:

1. Det ekonomiska och verksamhetsmässiga resultatet är tillfredsställande
2. Styrning, uppföljning och kontroll är inte helt tillräcklig
bl.a. för att prognossäkerheten och arbetet med intern kontroll behöver förbättras. Kontrollen av enskilt drivna förskolor måste utvecklas avseende såväl ekonomi som verksamhet
3. Bokslut och räkenskaper är rättvisande

Revisorerna tillstyrker att utbildningsnämnden och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet.

Förvaltningens förslag

Nämndens ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat

Revisorernas sammanfattning

Utbildningsnämnden redovisar i bokslutet för år 2007 ett nettoöverskott före bokslutsdispositioner om sammanlagt 104 mnkr. Resultatöverföringarna till år 2008 innebär att nämndens resultatfond ökar med 0,5 mnkr.

Nämnden har i huvudsak uppfyllt kommunfullmäktiges inriktningsmål, sina huvuduppgifter samt den i verksamhetsplanen angivna verksamheten. Utbildningsnämnden har däremot inte förmått att uppfylla alla fullmäktiges nämndspecifika mål och uppdrag, främst avseende att andelen elever som lämnar

grundskolan med behörighet till gymnasiet ska öka samt att skolket i både grund- och gymnasieskolorna ska minska jämfört med föregående år. Vid en samlad bedömning anser revisionskontoret ändå att resultatet är tillfredsställande.

Förvaltningens förslag till yttrande

Utbildningsnämnden arbetar aktivt med att hålla budget samt att förbättra prognoser. I tertialrapport 2 beslutades om åtgärder för att få nettokostnaderna i balans med budgeten, åtgärderna kunde vid beslutstillfället inte vara speciellt konkreta eftersom nämnden omorganiserats den 1 juli 2007.

Utbildningsnämnden redovisar öppet måluppfyllelsen och förklarar varför man inte uppnått alla mål i verksamhetsberättelsen. Nämnden beskriver också hur man arbetar för att uppnå målen.

Skolverket genomförde 2006/2007 inspektion i Stockholms kommun av förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning samt vuxnas lärande, med besök i kommunens skolor och andra verksamheter.

Skolverkets beslut i juni 2007 redovisade brister på kommunnivå och brister på skol- och verksamhetsnivå som kommunen snarast måste åtgärda samt områden där kommunen bör initiera ett utvecklingsarbete och vidta nödvändiga åtgärder för att förbättra kvaliteten. I november 2007 redovisades till Skolverket vilka åtgärder som vidtagits mot allvarliga brister, brister på kommunnivå samt brister på skol- och verksamhetsnivå. Utbildningsnämnden har kompletterat svaret på Skolverkets inspektion på sammanträdet i maj 2008. I ärendet redovisas hur de återstående bristerna åtgärdats eller kommer att åtgärdats.

Nämndens styrning uppföljning och kontroll

Revisorernas sammanfattning

Totala nettokostnaderna blev 208 mnkr lägre än vad som prognostiserades i tertialrapport 2, vilket motsvarar en avvikelse på 2,2 % av kostnadsomslutningen. Avvikelsen förklaras framförallt med osäkerheten om effekterna av de kommunala grundskolornas övergång från stadsdelsnämnderna till utbildningsnämnden och den därmed förändrade resurstilldelningen till skolorna. Revisionskontoret anser att åtgärder behöver vidtas för att förbättra prognossäkerheten.

Skolverket genomförde 2006/2007 inspektioner av förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning samt vuxnas lärande. Inspektionerna visade på brister som snarast måste åtgärdas samt områden där nämnden bör initiera ett utvecklingsarbete och vidta nödvändiga åtgärder för att förbättra kvaliteten. Skolverket lyfter bl.a. fram brister i analysen samt att kunskaper och erfarenheter som erhålls genom uppföljningar och utvärderingar endast i liten utsträckning påverkar verksamheten. Kontrollen av enskilt drivna förskolor måste utvecklas avseende såväl ekonomi som verksamhet.

Revisionskontoret bedömer, liksom föregående år, att den interna kontrollen kan utvecklas. Bl.a. saknar internkontrollplanen en tydlig koppling till nämndens väsentlighets- och riskanalys. Den har heller inte genomförts fullt ut och uppföljningen är ofullständig.

Förvaltningens förslag till yttrande

Prognossäkerheten

Jämförelsen revisionskontoret gör utgår från differensen mellan bokslut och prognos i tertialrapport 2 för utbildningsnämndens nettokostnader. Utfallets nettokostnader var 207,8 mnkr lägre än prognosen.

En avvikelse som revisionskontoret inte tar hänsyn till är de i verksamhetsberättelsen återredovisade medlen från kompetensfonden. I tertialrapport 2 prognostiserar utbildningsnämnden ingen avvikelse för dessa medel. I verksamhetsberättelsen framgår det att medlen bara delvis förbrukats. Avvikelsen är 79,0 mnkr. Likadant är det med medel som utbildningsnämnden fått för en lastbils- och bussimulator för förarutbildning, 8,0 mnkr, som begärs ombudgeterade i verksamhetsberättelsen. Sammanlagt förbättrar det resultatet med 87,0 mnkr jämfört med tertialrapport 2. Dessa medel ligger utanför den ordinarie verksamheten. Medlen ska användas till beslutade projekt som löper under flera år. På det sätt som de redovisades under 2007 blir medlen jämförelsestörande poster i redovisningen. Utbildningsförvaltningen ansåg att resultatet under året skulle redovisas exklusive dessa medel för att få en rättvisande bild av nämndens faktiska resultat. Förvaltningen bedömer liksom revisorerna att prognoserna behöver förbättras men att avvikelsen inte var så stor som anges i rapporten.

Den övriga förändringen mellan utfallet och tertialrapport 2 hänför sig i huvudsak till de kommunala grundskolorna. När tertialrapport 2 gjordes fanns en stor osäkerhet bland grundskolorna om effekterna av övergången till utbildnings-

nämnden och den förändrade resurstilldelningen. Flera enheter redovisar ett bättre resultat i bokslutet än i tertialrapport 2. Andra orsaker är lägre kostnader för utbetalning av peng till elever i enskilt drivna förskolor och fristående grundskolor samt ökade intäkter för elever från andra kommuner i stadens vuxenutbildning.

Förvaltningen kommer under året att arbeta på att förbättra sin prognossäkerhet.

Enskilt drivna förskolor

Förvaltningen har tagit hänsyn till revisionskontorets granskning i det förslag till förändrade riktlinjerna och rutiner som planeras föreläggas utbildningsnämnden på sammanträdet i juni.

Revisionskontoret föreslår att utbildningsnämnden ska teckna enskilda överenskommelser med varje anordnare där det tydligt ska framgå vilka regler som gäller för stadens enskilt drivna förskolor. Utbildningsnämndens riktlinjer är idag utformade så att det tydligt framgår vilka regler och lagar som de som söker tillstånd ska följa och en ytterligare överenskommelse är därmed överflödig. Förvaltningen kommer att utreda huruvida överenskommelser kan bidra till att förtydliga förhållandena mellan parterna.

Revisionskontoret anser att utbildningsnämnden ska försöka få fram prejudikat för att få klarhet i vad lagstiftningen tillåter vid återkallande av tillstånd. Utbildningsnämnden kommer att återkalla tillstånd när den anser att det föreligger skäl för att göra det. Om det i samband med ett återkallande av tillstånd uppkommer prejudikat kan det underlätta utbildningsnämndens fortsatta arbete.

Vad gäller det statliga förslaget att ta bort revisionsplikten för mindre aktiebolag kan utbildningsnämnden inte ha högre krav på företagen med tillstånd än de lagar som reglerar tillämplig bolagsform. I det fall revisionskravet för mindre aktiebolag tas bort får utbildningsnämnden ta ställning till hur kontroll av anordnarna kan säkerställas.

Granskning upphandling vid Thorildsplans gymnasium

Revisionskontoret anmärker på att:

Enheten frångick förfrågningsunderlaget, i form av att enheten tecknat tilläggsavtal för överkapaciteten i tillagningsköket, samt har antagit erbjudanden från leverantören.

Förvaltningen har under våren 2008 genomfört kurser i upphandling för personal som är inblandade i upphandlingar.

Granskning av den interna kontrollen vid tio enheter

Förändringen av det ekonomiska styrsystemet, där skolorna fått mer av ansvaret för eleverna, har inneburit en ökad osäkerhet för dem i en övergångsperiod.

Revisionskontoret anser att utbildningsnämnden bör utarbeta mallar och vägledning för bl.a. kontanthantering, lunchkuponger, posthantering, diarieföring, arkivhantering.

Utbildningsnämnden har rutinbeskrivningar för nämnda områden. Arbete pågår för att göra dem kända i organisationen, dels i det löpande arbetet, dels inom arbetet med internkontrollplanen.

Revisionskontoret anser att utbildningsnämnden ska utarbeta centrala riktlinjer för pedagogiska måltider. Förvaltningen kommer att utreda hur sådana riktlinjer ska utformas.

Intern kontroll

Revisionskontoret anser att utbildningsnämndens uppföljning av den interna kontrollen bör utvecklas.

Uppföljningen av internkontrollplanen i verksamhetsberättelsen 2007 var i delar för kortfattad.

Kontroll av löneutbetalningar har inte blivit helt genomförd.

I samband med att lönehanteringen gick över till serviceförvaltningen observerade utbildningsförvaltningen inte att hela internkontrolldelen inte följde med. På grund av detta blev inte hela internkontrollen utförd under andra halvåret 2007.

Revisionskontoret bedömer att utbildningsnämndens arbete avseende den interna kontrollen inte har en tydlig koppling till nämndens riskanalys.

Utbildningsnämndens risk- och väsentlighetsanalys tar sin utgångspunkt i nämndens mål. Riskerna värderas sedan utifrån väsentlighet och sannolikhet, därefter får en eller flera avdelningar ansvaret att hantera respektive risk. I nästa fas går nämnden igenom hur de hanteras i planerings- och utvärderingsprocessen, både den kommunala med verksamhetsplan och verksamhetsberättelse och den statliga med kvalitetsredovisningen. De risker som inte hanteras tillräckligt i de processerna omfattas av arbetsplanen för intern kontroll.

Nämndens räkenskaper och bokslut

Revisorernas sammanfattning

Revisionskontoret bedömer efter den granskning som genomfördes under år 2007 att nämndens bokslut och räkenskaper för år 2007 är rättvisande och av god kvalitet. Nämndens räkenskaper är upprättade i enlighet med den kommunala redovisningslagen, god redovisningssed samt stadens regler och anvisningar.

Förvaltningens förslag till yttrande

Revisionskontoret rekommenderar att utbildningsnämnden omprövar gränsen för periodiseringar inför kommande bokslut.

I förhållande till utbildningsnämndens budgetomslutning kan 50 000 kr förefalla som ett lågt belopp. För många av nämndens enheter skulle dock ett högre belopp innebära att resultatet påverkas påtagligt.

Revisionskontoret föreslår att utbildningsnämnden ser över om antalet underförskottskassor är rimligt och dessutom undersöker om det finns möjlighet till en mer ändamålsenlig hantering.

Utbildningsförvaltningen övergår i allt större utsträckning till betalkort.

Bilagor

Revisionsberättelse för utbildningsnämnden 2007

Årsrapport 2007, utbildningsnämnden